

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

GR-3 (Segona Fase)

4a Etapa : SANTA CECÍLIA DE VOLTREGÀ - PUIGPELAT - SANT MARTÍ XIC
SANTA LLÚCIA - CARRETERA DE LA TRONA

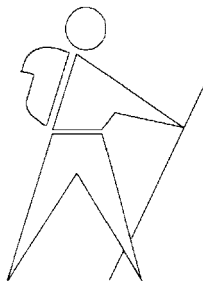
16 de novembre de 2008

HORARI PREVIST

Sortida de la Plaça de l'Estació de Vilanova i la Geltrú.	7 h
4 Carreteres (Tona). Esmorzar.	8 h 20 min
Sortida cap a Santa Cecília de Voltregà.	8 h 45 min
Santa Cecília de Voltregà. Inici de l'excursió.	9 h
Font de Puigpelat. Reagrupament.	10 h
	10 h 10 min
Casa Nova de Dalt. Reagrupament.	10 h 50 min
	11 h
Sant Martí Xic. Reagrupament.	11 h 20 min
	11 h 35 min
Santa Llúcia. Reagrupament.	12 h 35 min
	12 h 45 min
Carretera de la Trona. Reagrupament	13 h 15 min
Sortida cap a Sant Boi de Lluçanès	13 h 20 min
Sant Boi de Lluçanès. Dinar.	13 h 45 min
Sortida cap a Vilanova i la Geltrú.	16 h 30 min
Vilanova i la Geltrú.	19 h

Notes.-

- ** Esmorzarem al bar 4 Carreteres de Tona (El restaurant Can Pairot de Santa Cecília de Voltregà no obre fins més tard de les nou). En acabar l'etapa a la carretera de la Trona, l'autocar ens portarà fins a Sant Boi de Lluçanès on dinarem; hi ha restaurants (Cal Met, plaça Nova, 93 857 81 06; La Mercè, carrer Antic 33, 93 857 82 92).
- ** Tingueu en compte que l'organització sempre **pot modificar aquesta previsió** d'horari en funció de com es vagi desenvolupant l'etapa (**Condicions meteorològiques**, retards o avançaments imprevistos, etc).
- ** Si us plau, sigueu puntuals, respecte els reagrupaments i **vigileu que hi sigui tothom**. Intenteu seguir els horaris previstos, és a dir, **no correu ni aneu massa LENTS !!**
- ** **Atenció:** El mòbil de la Secció de Senders és **680102567**. Per a qualsevol comunicació amb la Secció el dissabte abans de l'excursió o el mateix diumenge (mitja hora abans de la sortida) **utilitzeu només** aquest telèfon.

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

GR-3 (Segona Fase)

4a Etapa : SANTA CECÍLIA DE VOLTREGÀ - PUIGPELAT - SANT MARTÍ XIC
SANTA LLÚCIA - CARRETERA DE LA TRONA

16 de novembre de 2008

DESCRIPCIÓ DE L'ETAPA

Començarem l'etapa d'avui a Santa Cecília de Voltregà, al costat de Can Pairo, i d'entrada seguirem el PR-C49 per la carretera en direcció a Vic. Poc després abandonarem aquest sender per continuar pel PR-C46 que remunta la riera de Sorreigs. En arribar a l'encreuament amb el GR-3 deixarem el PR-C46 i seguirem el GR-3 que en aquest tram va conjuntament amb el PR-C49.

A la font de Puigpelat el GR-3 i el PR-C49 se separen; nosaltres seguirem el GR-3 que, després de passar per davant de la finca de Puigpelat, s'enfila per la baga de la Casa Nova de Dalt. Al costat de les restes de la Casa Nova de Dalt retrobarem el PR-C49 i amb ell anirem cap a l'ermita de Sant Martí Xic. Poc abans d'arribar-hi deixarem la variant PR-C49-1 que baixa cap a la Gleva.

Una mica més enllà de Sant Martí Xic, al collet de Sant Martí, ens separarem definitivament del PR-C49 que baixa cap a Sant Hipòlit de Voltregà. Nosaltres seguirem per la carena de la serra de Sobremunt fins arribar a l'ermita de Santa Llúcia, punt culminant del recorregut, i tot seguit baixarem fins arribar a la carretera de la Trona on finalitzarem l'etapa.

Cal fer notar que la descripció del tram Sant Martí Xic – Carretera de la Trona és còpia d'un esborrany de descripció que ens va passar el Grup de Senders de Voltregà.

Horari Parcial	Horari Total	Distància (km)
0:00	0:00	0,000

Comencem l'etapa a Can Pairo de Santa Cecília de Voltregà (505 m). Hem de seguir el PR-C49 per la carretera BV-4602 cap a l'esquerra en direcció a Vic.

0:01	0:01	0,140
------	------	-------

Just abans de passar la riera de Sorreig deixem el PR-C49 que segueix per la carretera i anem cap a la dreta pel PR-C46 que segueix la riera aigües amunt per la seva riba esquerra.

0:09	0:10	0,790
------	------	-------

Travessem la riera a gual. Més enllà veiem un pou cobert situat al llit de la riera.

0:01	0:11	0,880
------	------	-------

Travessem novament la riera, ara per unes passeres; la riera ens queda a l'esquerra. Més enllà se'ns uneix un camí per la dreta.

0:03	0:14	1,020
------	------	-------

Arribem en una bifurcació; seguim rectes.

0:04	0:18	1,360
------	------	-------

Bifurcació; hem d'anar cap a l'esquerra baixant.

0:05	0:23	1,680
------	------	-------

Creuem una pista asfaltada procedent de la carretera.

0:04	0:27	1,930
------	------	-------

Pugem pel costat d'una petita riera seca i més endavant la travessem.

0:06	0:33	2,360
------	------	-------

Creuem un rierol i desemboquem en un camí; el seguim cap a l'esquerra, baixant.

0:02	0:35	2,420
------	------	-------

Deixem el camí i anem cap a la dreta per un senderol. Passem pel costat d'un tancat.

0:04	0:39	2,660
------	------	-------

Creuem un altre rierol.

0:03	0:42	2,860
------	------	-------

Creuem un rierol i entrem en una pista; la seguim cap a la dreta pujant.

0:04	0:46	3,150
------	------	-------

Deixem un trencall a la dreta.

0:02	0:48	3,270
------	------	-------

Arribem en una cruïlla on hi ha un pal indicador (539 m); en aquest punt el PR-C46 es creua amb el GR-3 i el PR-C49 just al costat de la riera de Sorreig.

A partir d'ací hem de deixar el PR-C46 i, sense travessar la riera, continuar cap a la dreta seguint el GR-3 que en aquest tram va conjuntament amb el PR-C49.

0:05	0:53	3,700
------	------	-------

Enllacem amb un camí i el seguim cap a la dreta; per l'esquerra aniríem vers el Gorg Negre. Se-

guim endavant; a la dreta tenim la tanca de la finca Puigpelat.

0:04 0:57 4,000

Arribem a la font de Puigpelat que queda a l'esquerra del camí. En aquest punt el PR-C49 se separa del GR-3 per anar cap a l'esquerra. Seguim endavant pel camí per entremig de les tanques de la finca de Puigpelat dedicada a la cria de cavalls; a la dreta deixem una nau.

Més endavant, a la dreta, podem veure una magnífica panoràmica del cingle de Santa Perpètua amb l'ermita al seu cim.

0:04 1:01 4,300

A la dreta deixem l'entrada principal de la finca de Puigpelat (593 m).

Atenció! Una mica més endavant de l'entrada a la finca i abans que el camí faci un marcat revolt cap a la dreta hem de deixar-lo per pujar cap a l'esquerra i seguir per un senderol que va pel costat de la tanca; a la dreta queda el fondal d'un petit torrent.

0:05 1:06 4,610

El senderol gira cap a la dreta per travessar la fondalada per un pont que queda amagat sota la bardissa; un cop a l'altra banda hem d'anar cap a l'esquerra per un camí que puja per la banda esquerra del torrent.

El senderol, envoltat de vegetació, es va enfilant per la бага de la Casa Nova de Dalt que queda entre el Morro Llong del serrat de Sant Martí, a la dreta, i el de Puigpelat, a l'esquerra.

0:19 1:25 5,520

Passem pel costat d'una bauma que ens queda a l'esquerra; a la dreta tenim una magnífica panoràmica sobre la vall de la riera de Sorreigs. Més enllà tornem a la canal d'entremig dels cingles i en tornem a sortir una mica més endavant; deixem alguns trencalls laterals.

0:05 1:30 5,770

Travessem una tanca per a bestiar; a la dreta deixem un trencall.

0:05 1:35 6,010

Desemboquem en un camí davant de les ruïnes de la Casa Nova de Dalt (800 m). Hi ha un pal indicador; ací el GR-3 s'uneix novament amb el PR-C49 que havíem deixat a la font de Puigpelat i que ve per la branca de l'esquerra. El GR-3 i el PR-C49 van conjuntament cap a la dreta.

Una mica més endavant deixem el camí que va a passar pel costat d'altres dependències d'erruïdes de la Casa Nova de Dalt i s'enfila cap a l'esquerra i anem cap a la dreta per seguir per un corriol que s'endinsa al bosc. De moment planegem i més endavant baixem lleugerament.

0:04 1:39 6,270

Travessem la capçalera del fondal per on hem pujat; en aquest indret hi ha un notable exemplar de pollancre mort. Pugem lleugerament per l'altre vessant de la бага de la Casa Nova.

0:04 1:43 6,620

Travessem un petit pla; deixem un trencall a l'esquerra. A la dreta tornem a tenir una magnífica panoràmica de la fondalada de la riera de Sorreigs amb el cingle de Santa Perpètua a l'altra banda.

0:06 1:49 6,940

Travessem una reixa posada a terra per al bestiar. Més enllà en tornem a passar una.

0:03 1:52 7,090

Arribem en una cruïlla de senderols on hi ha un pal indicador. El GR-3 i el PR-C49 segueixen endavant en direcció a Sant Martí Xic. El senderol que baixa cap a la dreta vers l'extrem del cingle és la variant PR-C49-1 que baixa vers la Gleva.

0:04 1:56 7,340

Després de vorejar el petit turó on hi ha les restes del castell de Voltregà arribem a l'esplanada on s'aixeca l'ermita de Sant Martí Xic (843 m). El GR-3 i el PR-C49 segueixen endavant per un camí molt ben arranjat.

0:04 2:00 7,620

Arribem al collet de Sant Martí on hi ha una bifurcació. Ací, el PR-C49 va cap a la dreta separant-se del GR-3 que segueix per la branca principal.

0:09 2:09 8,200

A la dreta deixem un camí i poc després arribem al coll de la Miranda que ens ofereix una bona panoràmica.

0:06 2:15 8,550

Arribem al collet de la Casa Nova on hi ha una cruïlla de camins (874 m); hem de seguir per la branca del mig en la direcció que portàvem. La branca de la dreta baixa cap a Sant Hipòlit de Voltregà.

0:04 2:19 8,770

Passem pel costat de la bassa de Baulenes.

0:06 2:25 9,130

Abans de començar la pujada que porta a la masia de Baulenes hem d'abandonar la pista i seguir pel camí antic que surt per la dreta.

0:05 2:30 9,370

Arribem al collet de Baulenes on retrobem la pista (910 m). Baix, a la dreta, s'hi veu la carretera de la Trona.

0:06 2:36 9,720

Deixem la pista per agafar un corriol a la dreta, és el camí del Senglar.

0:07 2:43 10,170

A la dreta deixem el camí del Rector que baixa pel mig de la baga vers la casa pairal de Quintanes, avui escola agrària.

0:07 2:50 10,650

En passar pel costat d'una bassa agafem un corriol a la dreta que ens portarà al punt més alt de la serra de Sobremunt.

0:03 2:53 10,800

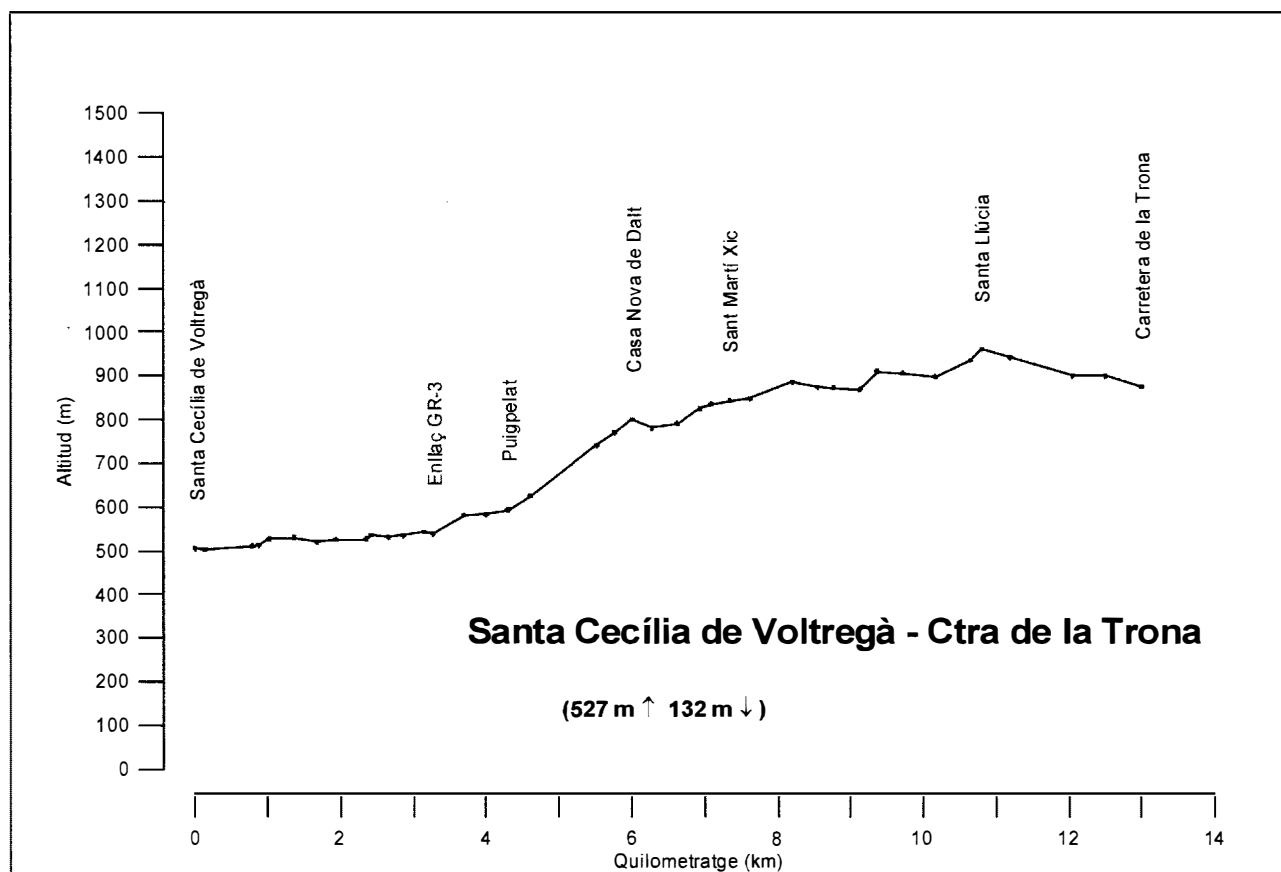
Arribem a l'ermita de Santa Llúcia des d'on podem gaudir d'una esplèndida panoràmica (959 m). Tornem a la pista principal baixant per unes escales de pedra.

0:06 2:59 11,200

Deixem la pista i anem cap a la dreta per un camí que s'endinsa dins del bosc.

0:24 3:23 13,000

Arribem a la carretera de la Trona que puja de Sant Hipòlit de Voltregà i va cap a Sant Boi del Lluçanès (875 m). En aquest punt finalitzem l'etapa.

LA SERRA DE SOBREMUNT

Les aigües que baixen de l'altiplà del Lluçanès cap a la vall del Ter i la Plana de Vic per les rieres de Sorreigs i de Talamanca, deixen entremig una arruga muntanyosa, una serra allargassada orientada de nord a sud, que s'anomena serra de Sobremunt.

La seva situació és privilegiada, ja que malgrat la seva poca alçada, 960 m en el punt culminant a l'ermita de Santa Llúcia, el fet de caure acinglerada sobre la vall del Ter i la Plana de Vic, li donen una gran perspectiva i profunditat en la visió de les muntanyes del migdia, i a la vegada també cap al nord i est, on les molt més altes serres del Pirineu i Prepirineu es retallen clares a l'horitzó.

La serra està formada per una sola arruga principal, però de la que en surten nombrosos contraforts, entre els que destaquen el que en el seu extrem alberga el castell de Voltregà i l'església de Sant Martí Xic.

En la zona més propera a la Plana, hi abunda la marga gris, molt freqüent a la zona de Tona i a les muntanyes que envolten la comarca. També, però, hi podem trobar juntament, conglomerats i gressos. Aquests materials, estan freqüentment disposats en forma tabular, la qual cosa afavoreix la formació d'alteroses cingleres.

CASTELL DE VOLTREGÀ

El castell de Voltregà és el fonament remot de la unitat del municipi de Les Masies de Voltregà. Es troba en un cim de 854 m d'altitud, que forma una avançada de la serra de Ponent de la Plana i que és una entrada del terme de les Masies dintre el de Santa Cecília de Voltregà.

L'antic castell de Voltregà és conegut popularment per Sant Martí Xic, a causa de l'esglésiola romànica que hi ha al peu de les roques del castell, en la frau que continua vers el mas del Grau de Sobremunt, la Miranda i el Mas Serratosa. Del castell queden només restes de muralles i d'una edificació central rectangular, que té sota seu l'entrada d'un passadís o mina que la tradició popular fa arribar fins a la riera de Sorreigs.

La seva història arrenca de l'any 902, i durant el segle XI estigué en mans d'un veguer anomenat Sal·la (1055), de la família del senescal Amat Elderic d'Orís (1059-99), dels Queralt (1099-1196) i més tard dels Castelló-Cabrera (1240-1329), entre ells la famosa Sibil·la de Saga. Al costat d'aquests senyors principals n'hi

hagué d'altres de feudataris, tant en el nivell superior -bisbes de Vic i Montcades- com en l'inferior -castlans cognomenats Sant Hipòlit i Bellestar-. Durant el segle XIV el castell i la jurisdicció passaren per compres successives als vigatans Andreu Barrat (1348) i Berenguer de Codinacs (1351), el qual vengué els seus drets a Bernat IV de Cabrera, el futur comte d'Osona. Després dels episodis i les lluites entorn de la creació del comtat d'Osona (1356-72), els Cabrera vengueren el castell, el terme i la jurisdicció (1379) al bisbe i l'església de Vic, que en posseïren el domini i la jurisdicció fins el 1812.

SANT MARTÍ XIC

L'esglésiola de Sant Martí, històricament coneguda per Sant Martí de Voltregà, es troba als peus del castell de Voltregà, i antigament tenia un mur que la deixava dintre un recinte fortificat. L'església ac-

tual fou erigida entorn del 1097 i, manté la seva estructura, una petita nau amb absis i una porta a migdia. Serví com a parròquia, amb terme i rectors propis, fins al segle XIV, que es fusionà amb la parròquia de Sant Hipòlit de Voltregà.

Se'n diu Sant Martí Xic perquè, segons contalla popular, és l'església romànica més petita que es coneix, bé que això és totalment fals i és molt probable que aquest nom li fos donat per relació amb l'església veïna de Sant Martí de Sobremunt.

SANTA LLÚCIA

La caseria de Santa Llúcia de Sobremunt es troba al punt culminant de la serra (959 m), passat el mas de Can Quelet, al nord-est del terme de Sobremunt, prop d'unes tombes de lloses a l'indret conegut com el *cementiri*. Visible des d'una bona part de la Plana de Vic, és una capella de devoció molt popular per l'advocació de la santa contra les malalties de la vista. La capella no apareix documentada fins l'any 1370. L'any 1407 pertanyia a la heretat del mas Grau. L'any 1720 hom reféu l'edifici vell de la capella i l'antiga casa dels ermitans que té adossada.

Llúcia de Siracusa (283?-304?), coneguda com a Santa Llúcia, va ser una jove màrtir cristiana que és venerada com a santa per les Esglésies catòlica i ortodoxa. La seva festivitat se celebra el 13 de Desembre, la nit més llarga de l'any segons el primer calendari julià, i és la santa patrona dels cecs i els mals de la vista.

Es disposa de molt poques dades històriques sobre la vida de Llúcia de Siracusa: l'únic que se sap amb certesa és que va ser una màrtir de Siracusa durant les persecucions de l'emperador Dioclecià el 304 dC. La seva veneració es va escampar fins a Roma, i al segle VI l'Església la va beatificar.

GOIGS
DE LA
GLORIOSA SANTA LLÚCIA
VERGE I MÀRTIR

QUE ES VENERA A SANT MARTÍ DE SOBREMUNT

Puix al Cel teniu posada
molt amada:

*O Llúcia de Cristó esposa,
oïu-nos Verge gloriosa.*

En poca edat vostra vida
sou servida,
de l'alt Déu l'omnipotència
demostra sa excel·lència
i sens mida,
observant en sa obediència
de tantes virtuts dotada,
molt amada: etc.

A vostra Mare alcançareu
i donàreu
millora en sa malaltia,
puix Agata intercedia
al qui pregàveu,
que us alentés cada dia
fins vostra vida acabada,
molt amada: etc.

Avorrireu les riqueses
i promeses
de les coses temporals,
fugint del món, tots els mals
i ses vileses,

amant sols les celestials,
amb llum de fe il·luminada
molt amada: etc.

Sentint Pascassi que améssiu
i aloréssiu
a un sol Déu omnipotent,
manà rigurosament
prest el neguèssiu
de tot cor i enteniment:
mes d'Ell foreu ajudada,
molt amada: etc.

Eixint amb palma i victòria,
—o gran glòria!—
de torpeses vostre cos,
el Sant Esperit amb Vós,
—digna memòria—
contra el dimoni envejós
tinguéreu sempre guardada,
molt amada: etc.

Quan paraules no bastaren,
no faltaren
grans acots i grans turments,
mes de Vós els sants intents
mai s'apartaren
de qui els reservà contents,

per ço foreu degollada,
molt amada: etc.

Vostra vida tan hermosa
i gloriosa,
acabada en el món trist,
servíreu a Jesucrist
pura y ditxosa,
Santa com mai hagi vist
en el Cel sou col·locada,
molt amada: etc.

En aquesta vida trista
de la vista,
us tenim per protectora,
a qui favor us implora
deu-li vista;
amb llum clara y veu sonora,
guieu-nos, Màrtir sagrada,
molt amada: etc.

TORNADA

A qui us té per advocada
molt amada:

*O Llúcia de Cristó Esposa,
oïu-nos, Verge gloriosa.*

✠. *Diffusa est gratia in labiis tuis.*

✠. *Propterea benedixit te Deus in aeternum.*

OREMUS

*Exaudi nos, Deus salutaris noster; ut, sicut de Beatae, Lúciae, Virginis et Martyris tuae,
festivitate gaudemus, ita pia devotionis erudiámur effectum. Per Dominum nostram, etc.*

Segons la creença popular, el pare de Llúcia hauria mort quan ella era una nena. Llúcia havia decidit consagrar la vida a Déu i fer un vot de virginitat però la seva mare, Eutiquia, la va prometre amb un home pagà. Per convèncer a la seva mare de què l'alliberés del compromís, Llúcia la va portar a resar a la tomba de Santa Àgata per demanar-li que curés la disenteria que Eutiquia feia quatre anys que patia. La malaltia es va curar i la seva mare va accedir a cancel·lar el prometatge i repartir el dot entre els pobres.

Però el seu pretendent va denunciar-la com a cristiana a un tribunal romà, i va ser sotmesa a un judici en el que s'intentà que abandonés la fe cristiana i adorés als déus pagans. Davant la negativa de Llúcia a venerar l'emperador Dioclecià com a Déu, va ser sotmesa a diverses tortures incloent-hi l'extracció dels ulls (tot i que segons la llegenda va continuar veient-hi) fins que finalment va ser decapitada.

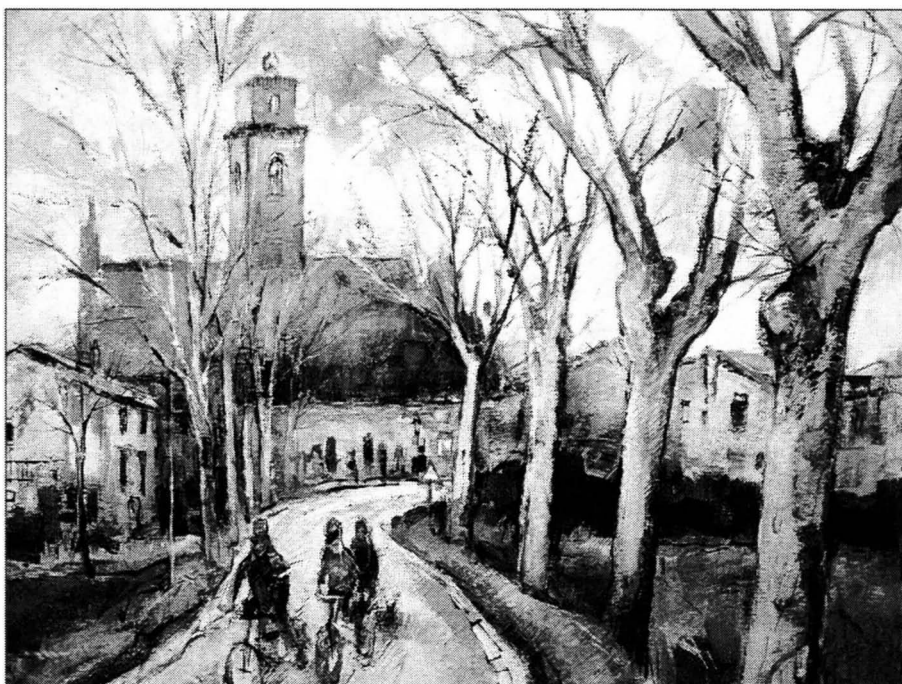

Com passa amb tots els màrtirs, Santa Llúcia es representa amb una palma i l'objecte del seu martiri (una espasa). A més a més, se sol representar mostrant els dos ulls que li van arrencar en una plata. Com a patrona dels cecs i guaridora dels mals de vista, els seus atributs habituals també inclouen un llibre o un llum d'oli.

SANT BOI DE LLUÇANÈS

El municipi de Sant Boi de Lluçanès, de 21,17 km², es troba al sector llevantí de la subcomarca del Lluçanès. Limita al nord amb Sora, a l'est amb Orís, al sud amb els municipis de Sobremunt i Olost, i en part amb l'enclavament del Cel de Croells, i a l'oest amb Perafita i Sant Agustí de Lluçanès.

És força accidentat al sector nord a causa de la serra dels Munts, amb altituds superiors als 900 m, que fa de límit natural amb Sora. Les terres meridionals són també abruptes però menys elevades, mentre que el sector on es troben les comunicacions i el poble de Sant Boi de Lluçanès és una petita vall de 2 km d'amplada, drenada per la riera de Sorreigs. La riera de Talamanca recorre els vessants meridionals més baixos de la serra dels Munts.

El terme de Sant Boi de Lluçanès, que el 1937 es digué Aurora de Lluçanès, comprèn a més del poble de Sant Boi de Lluçanès, cap de municipi, les caseries de Gallifa, Viladecans i Vilarsa.

El poble de Sant Boi de Lluçanès (813 m) es troba al peu de la serra dels Munts i a l'esquerra de la riera de Sorreigs. El monument més notable és l'església parroquial de Sant Baldiri o Sant Boi, planejada i

erigida pels germans Josep i Jacint Moretó en 1763-75. L'edifici és d'estil barroc neoclassicista similar als de Taradell, la Gleva o Vidrà, mentre que el campanar, aixecat sobre una base del 1540, es construí el 1815 i es coronà el 1852.

El terme i la parròquia de Sant Boi de Lluçanès són ja documentats el 905, en l'acta de consagració de Santa Maria de Lluçà. El terme es deslligà aviat del castell de Lluçà, ja el 962, quan la comtessa Riquilda el llegà a la seu de Vic. Malgrat això, els seus successors retingueren el terme de Sant Boi com a propietat alodial, fins que els bisbes de Vic pactaren amb el noble Sendred de Gurb, i per una permuta esdevingueren senyors totals d'aquest terme (993), que incloïa una gran part de la parròquia de Perafita. Era, en aquests primers temps, repartit en grans propietats o viles rurals que agrupaven al seu voltant masos més petits, i encara perduren el Vilar de Sant Boi, Vila-rasa i Viladecans.

Els bisbes de Vic, i més tard el canonge preposit del mes de desembre, regien el terme per mitjà d'un batlle, que era l'hereu del mas Vila-rasa. La llista, que s'inicia amb Bernat de Vila-rasa, es coneix des del 1134. Els senyors del castell de Lluçà reclamaren en va el domini i l'exercici de la jurisdicció d'aquest terme amb famosos plets el 1190, el 1299 i el 1324, que es conservaren a l'església de Vic fins a la fi de l'antic règim. Tenien, però, els senyors de Lluçà domini d'un sector sota la batllia dels cavallers cognomenats Norra, amos de la *domuso* casa forta, ara simple mas, de Norra, que s'estenia vers el Castellet i els masos de Cogollers, ara del terme de Perafita.

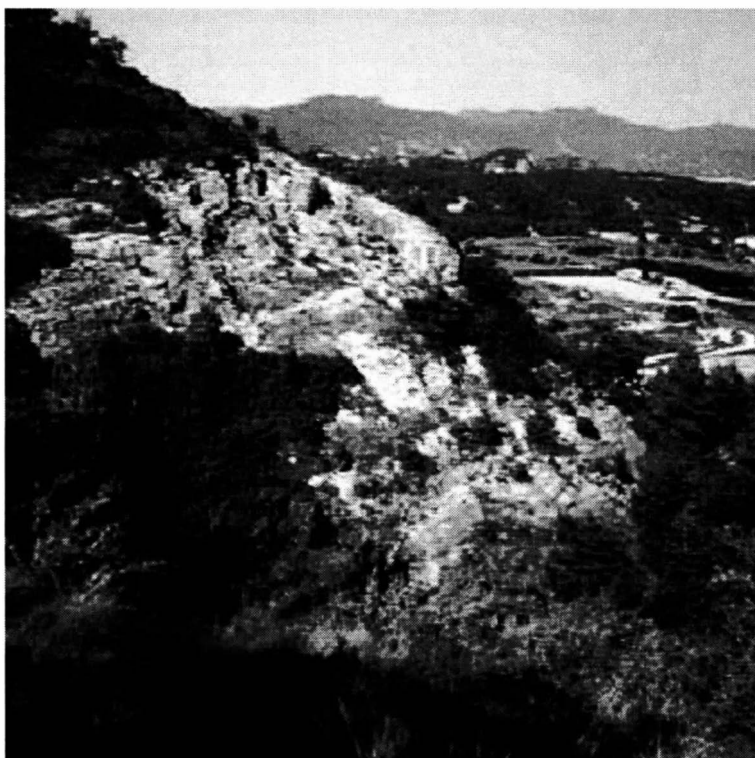
Al segle XIII i fins a mitjan XIV surt esmentada una fortalesa o castell de Sant Boi, que el 1291 tenia com a castlà Berenguer Sacirera. Desaparegut aviat de la documentació, sembla que es trobava vers l'actual mas Torrents. Al vessant est de la serra dels Munts, a tocar del terme de Sora, hi ha les ruïnes, prop del mas Montorro, de la fortalesa o castell de Montorro, documentat el 1295 i conegut posteriorment com a Castell de Montorroell, el qual tenia un petit terme propi, que el 1219 era dels Conanglell i el 1332 de Galceran de Besora. Aquest castell tenia una capella dedicada a sant Amanç.

ESCALL DE LA TRONA

Al nord-oest de la Plana de Vic s'hi troben uns relleus abruptes que la separen dels altiplans del Lluçanès. En aquests relleus hi ha afloraments d'esculls coral·lins paleògens (bartonians). Són testimonis molt complets de la vida desenvolupada en les plataformes dels mars càlids eocens situats al Sud del Pirineu i contemporanis a la seva estructuració. El màxim desenvolupament dels esculls fou durant el Bartonian (Eocè mitjà).

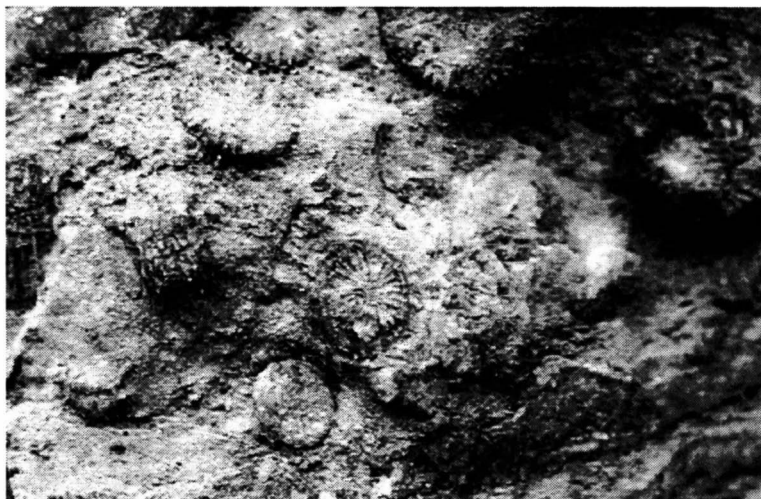
L'escull aflorant a la Trona, en la carretera de Sant Hipòlit de Voltregà a Sant Boi de Lluçanès, és un bon exemple dels esculls d'aquest període. Els trets geològics més rellevants d'aquest geòtop són els següents:

- * Ser l'aflorament d'un escull eocènic complet des del seu inici

fins al seu final, amb totes les fases de desenvolupament preservades, desenvolupat damunt de gresos d'origen deltaic. El seu sostre està cobert també per gresos d'origen deltaic. L'aflorament actual permet una observació global amb seccions de diferent orientació.

- * La diversitat d'espècies coral·lines que el constitueixen i que són fàcilment observables. També es una mostra de l'elevada biodiversitat del sistema escullós.

L'aflorament se situa en la riba esquerra (nord) del Rec de la Trona, que comença en el Collet de Sant Martí de Sobremunt (municipi de Sant Boi de Lluçanès). Pujant per la carretera que mena de Sant Hipòlit de Voltregà a Sant Boi de Lluçanès (BV-4608) s'assoleix un primer grau conegut com Pla de Quintanes, després la carretera torna a pujar fort fins arribar a l'altiplà del Lluçanès. És en aquesta segona pujada on es troba l'escull de la Trona.

Es tracta d'un relleu "en cuesta" en què destaquen els plans estructurals formats per potents estrats de gresos i, en alguns casos, calcàries. Els vessants més suaus estan modelats en margues, gresos margosos i calcàries margoses. La cinglera formada per l'escull mira vers el sud, sud-est i est. i es troba sota una corba de la carretera reforçada amb pedra picada.

BIBLIOGRAFIA

- ** Hipermapa de Catalunya
<http://www10.gencat.net/ptop/AppJava/cat/actuacions/territori/hipermapa.jsp>
- ** Hiperenciclopèdia (Comarques)
<http://www.grec.net/cgi-bin/sumaricl.pgm>
- ** Dossier de la IV sortida del Cicle Coneguem Catalunya de la Secció de Cultura de l'AE Talaia. Serra de Sobremunt (18 de novembre de 1984)
- ** Sant Boi de Lluçanès
<http://stboillu.diba.es/>
- ** El Geòtop 214. Escull de la Trona.
Direcció General del Medi Natural. Departament de Medi Ambient i Habitatge (2005)
- ** Descripció del tram Sant Bartomeu de Grau – Els Munts del GR-3
Grup de Senders de Voltregà (2002)

Agustí Poch., novembre 2008